

TOEVLUCHT

EDITIE 1 • 2026

Dawn Hoyle in Ethiopië
**'ONZE GROOTSTE
STRIJD IS TEGEN
ONZICHTBAARHEID'**

Kunstenaar Jurjen
van Houwelingen:
**'WEND JE NIET AF,
BLIJF BEWOGEN!'**

Haidi Sadik:
**'JULLIE GIFTEN ZIJN
EEN REDDINGSLIJN
VOOR OEKRAÏNERS'**

**THEMA: IK ZIE, IK ZIE...
WAT JIJ NIET ZIET**

VAN SCHAARSTE NAAR ZELFREDZAAMHEID

In Burkina Faso zijn miljoenen mensen op de vlucht door conflict en geweld. Veel gezinnen zoeken hun toevlucht in tijdelijke kampen, waar een groot tekort is aan voedsel en brandstof. Hout wordt op grote schaal verzameld om te kunnen koken, waardoor bomen in rap tempo verdwijnen. Dat geeft schaarste én spanningen. Daarom deelt ZOA verplaatsbare minifornuizen uit, waarvoor veel minder hout nodig is. Ook trainen we mensen om met eenvoudige materialen een kookplek te maken, zoals de vrouwen in dit kamp bij Ouahigouya. Met klei, takjes en mest bouwen ze een klein fornuis. Zo kunnen gezinnen blijven koken, ook als ze eventueel opnieuw moeten vluchten. 🌱

tekst: HANNA MELLEMA beeld: ELSE LOTTE FAASSE

**'Met deze simpele
kooktoestellen hebben
gezinnen veel minder hout
nodig. Dat maakt een wereld
van verschil op een plek
waar alles schaars is.'**

Else Lotte Faasse, noodhulp-specialist bij ZOA

6

Op de kaart

Herstel en hoop te midden van crisis

Thema

8

IK ZIE, IK ZIE... WAT JIJ NIET ZIET

Over de onzichtbare werkelijkheid in crisislanden

12

Vergeeten Lijst 2026

Collecte

13

Collecteren? Marianne van Velthuisen tipt:
'Met een uurtje van je tijd kun je al veel betekenen'

14

Kom in actie

16

Reportage uit Oekraïne

ZOA-landendirecteur Haidi Sadik:
'Giften van ZOA-donateurs zijn een levenslijn voor Oekraïners'

19

5 vragen aan

Ilse van der Vlist in Syrië:

'LIEFDE IS ALTIJD HET BESTE ANTWOORD'

20

ZOA-nieuws

21

Nalaten

Kees Smits: 'Volg je hart!'

22

Interview

Kunstenaar Jurjen van Houwelingen:

'KLEUR ONTSTAAT WAAR LICHT EN DONKER ELKAAR RAKEN'

26

Ondernemers

Tom Faber: 'Ik wil bijdragen aan een gezonde leefomgeving'

28

Luister naar de ZOA-podcast!

30

Bid je mee?

31

Kidspagina

Portretten

- 15 Kariwo Lowatan
Rebecca (65)
uit Uganda
- 25 Gatbel Majak
(65) uit
Ethiopië
- 29 Alexandra (10)
uit Oekraïne

Zie mij!

Chris Lukkien • Algemeen Directeur ZOA

Nog niet zo lang geleden liep ik tijdens een projectbezoek in Tigray (Ethiopië) een grote zaal van een oud schoolgebouw binnen, waar een aantal families onderdak had gevonden. Door geweld waren ze hun eigen huis ontvlucht. Met wat opgehangen doeken probeerden ze in die ruimte voor zichzelf een plekje te maken, om toch een beetje privacy te hebben.

Met een snelle blik probeerde ik hun moeilijke situatie in me op te nemen, waarna ik alweer wilde doorlopen. Maar toen klonk er een stem vanuit het donker, achter in de zaal. Het was een oudere vrouw die op een doek op de grond zat. Ze riep mij toe in de lokale taal, dat snel werd vertaald door een ZOA-collega: 'Zie mij.'

'Kijk niet over me heen, maar kijk mij aan', was eigenlijk wat ze zei. 'Kijk hoe ik hier zit. Merk mij op.'

Op dat moment kreeg lijden voor mij een gezicht. Het raakte me diep. Zulke momenten gaan over de kern van ZOA's werk. In navolging van Jezus willen we er zijn voor mensen zoals deze gevluchte vrouw, die alles moest achterlaten: haar familie, haar stukje land, haar spullen. Wij willen hun verborgen pijn zichtbaar maken en samen met hen werken aan hoop op een betere toekomst.

Hartelijk dank dat jij ons helpt om dit mogelijk te maken. Zo krijgen mensen hun waardigheid terug. Want iedereen is waardevol!

HERSTEL EN HOOP TE MIDDEN VAN CRISIS

MYANMAR

'JULLIE HULP GEEFT ONS HOOP!'

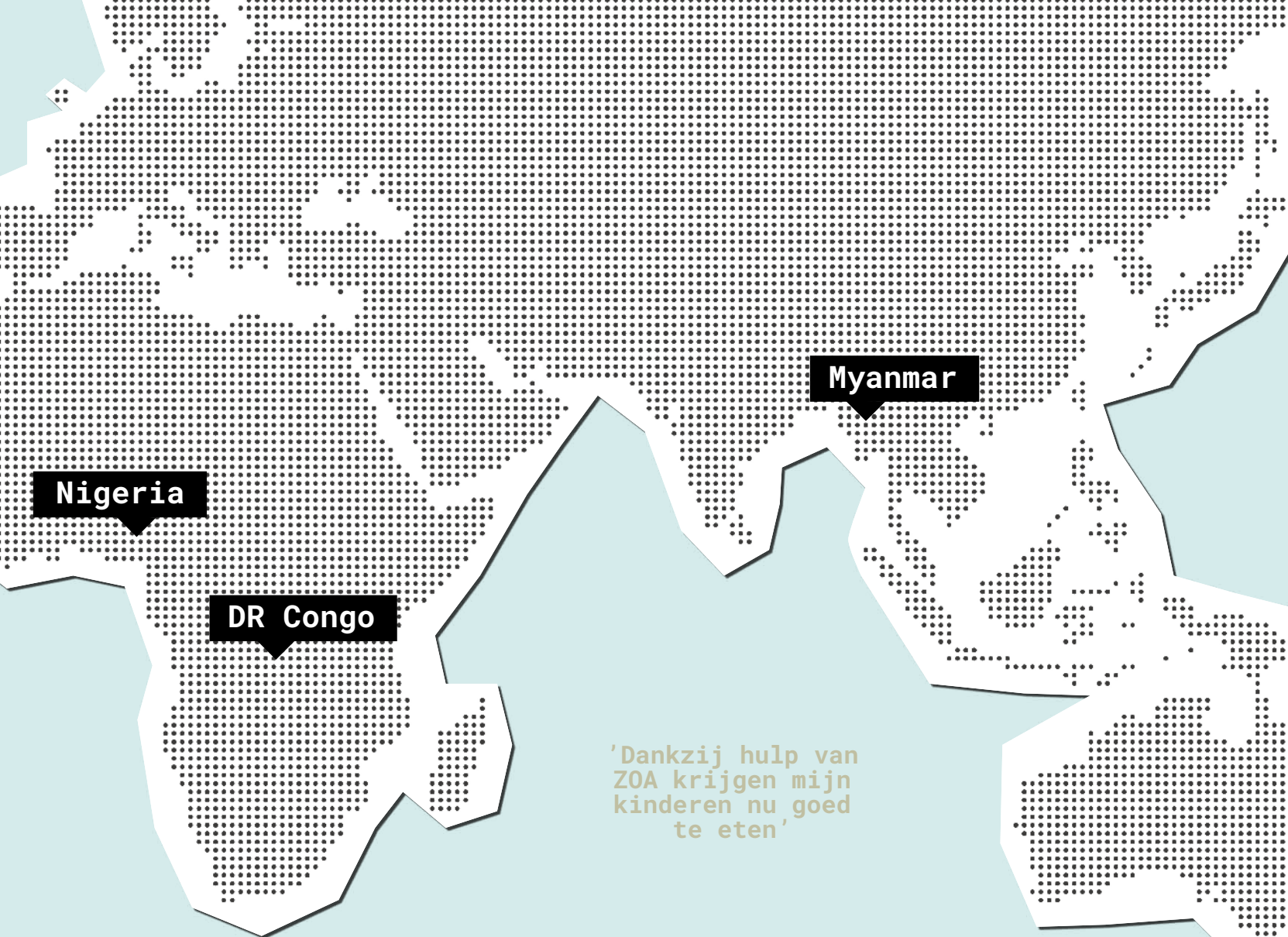
Ruim een jaar geleden vindt in Myanmar een zware aardbeving plaats. ZOA komt meteen in actie en dankzij trouwe steun van ZOA-donateurs kunnen we meer dan 80.000 slachtoffers helpen, zoals het gezin van U Thein Aye. Deze familie verliest door de aardbeving bijna alles: de oogst verdwijnt onder water en hun inkomen valt weg. Maar met hulp van ZOA kunnen ze hun grond herstellen en opnieuw zaaien. Die steun geeft hun nieuwe kracht. Ze dromen weer voorzichtig van een stabiele toekomst. "We mogen niet opgeven", zegt U Thein Aye. "Voor ons kind blijven we doorgaan."

CONGO

'ZOA BLIJFT, OOK ALS HET MOEILIJK IS'

Het leven in het oosten van DR Congo is totaal ontwricht door oorlog, ontheemding en machtsmisbruik. Desondanks weet ZOA onder deze omstandigheden 840 gezinnen (ruim 5000 mensen) te bereiken met basisbenodigdheden, zoals water, zeep en zout. Ook helpt ZOA bij het bevoorraden van medische hulpgoederen. "Deze hulp is cruciaal om levens te redden en het lijden van de mensen te verlichten", zegt de lokale organisatie met wie ZOA samenwerkt. "Ook laat deze hulp zien dat de bevolking niet volkomen vergeten is. Het toont de diepe betrokkenheid bij kwetsbare mensen. ZOA blijft, ook als de situatie moeilijk is, en laat zien hoeveel vertrouwen zij heeft in de veerkracht van lokale gemeenschappen. Laten we dit werk samen blijven doen om hoop en vrede te brengen in een door oorlog verscheurde wereld."

'Dankzij hulp van
ZOA krijgen mijn
kinderen nu goed
te eten'

NIGERIA

VAN ONDERVOEDING NAAR HERSTEL

In Nigeria is Aisha - samen met haar twee kinderen - op de vlucht voor het geweld van Boko Haram. Ze hebben nauwelijks te eten en haar baby raakt ernstig ondervoed. In een vluchtelingenkamp in het noordoosten van Nigeria komt ze in aanraking met ZOA. Dankzij een speciale behandeling komt haar baby er snel bovenop. Als ze via een cashprogramma geld krijgt, koopt ze groente, granen en andere voedzame producten, waardoor het gezin nu drie goede maaltijden per dag eet. Daarnaast leert Aisha in een oudergroep van ZOA over borstvoeding, aanvullende voeding en hygiëne. "Dankzij deze hulp kan ik mijn kinderen goed voeden. ZOA laat me zien hoe belangrijk het is om gezond te eten. Dit verandert alles voor ons!"

Op de Vergeten Lijst van ZOA staan landen met mensonterende crises, die in de Nederlandse media weinig aandacht krijgen. Het gaat om grote rampen, die vaak onzichtbaar blijven, maar ZOA is in deze moeilijke situaties aanwezig. Drie landendirecteuren, in Jemen, Ethiopië en Zuid-Sudan, vertellen over de verborgen werkelijkheid. Wat zien zij, wat wij niet zien?

ZOA-medewerkers over de verborgen werkelijkheid in hun land

Ik zie, ik zie... wat jij niet ziet

In Jemen, Ethiopië en Zuid-Sudan duren crises al jaren. Ze zijn ingewikkeld, gevaarlijk en moeilijk bereikbaar. Journalisten kunnen er vaak niet naartoe. Overheden beperken informatie en wereldwijde aandacht verschuift snel. Een nieuw conflict krijgt de camera's, terwijl een ander geruisloos uit het zicht verdwijnt.

Toch wonen in deze landen miljoenen mensen: ouders, kinderen, jongeren, ondernemers, boeren - allemaal met dromen. Mensen die hard worden geraakt door geweld, hongersnood of overstromingen, ook al ziet de rest van de wereld ze niet.

ZOA is juist wél aanwezig in die landen. Onze teams staan voor grote uitdagingen: hoe help je mensen die door vrijwel niemand worden gezien? En: hoe krijg je aandacht - én financiering - voor broodnodige hulp aan de slachtoffers van een crisis die niet veel in het nieuws komt?

IK ZIE...

"Onze grootste strijd is die tegen onzichtbaarheid", zegt de Britse Dawn Hoyle, sinds vijf jaar directeur van ZOA in Ethiopië. "Gezinnen hebben het nog steeds zwaar door droogte, conflicten en gezondheidsproblemen. Maar dit wordt door journalisten meestal niet gezien."

De Indiase Jitendra Panda is bijna drie jaar directeur van ZOA-Dorcas* in Zuid-Sudan en ziet de nood in het land alleen maar toenemen. "Gisteren nog kondigde de regering een aanval aan op de plaats Akobo", vertelt hij. "Honderdduizend mensen moesten halsoverkop hun huizen verlaten. Dit gebeurt heel vaak in Zuid-Sudan, stil en ongezien, zonder camera's of nieuwsberichten. Maar de levens van die honderdduizend mensen zijn compleet ontworst." Grote onzekerheid is ook wat het leven in Jemen zo zwaar maakt, vertelt Bereket Godifay. Eerder werkte hij voor ZOA onder moeilijke omstandigheden in zijn geboorteland Ethiopië. Nu is hij sinds tweeënhalf jaar

THEMA

directeur voor ZOA in Jemen. "De oorlog hier duurt al meer dan tien jaar. Media-aandacht gaat uit naar nieuwe conflicten", zegt hij. "Mensen denken dat de situatie in Jemen stabiel is. Maar niets is minder waar. In Jemen kan één nacht alles veranderen."

... IN JEMEN

Het conflict in Jemen is complex door verschillende partijen die hierbij betrokken zijn. Soms is het wekenlang rustig, dan zijn er ineens luchtaanvallen of wegversperringen. "Zelfs experts kunnen niet voorspellen wat er gaat gebeuren", zegt Bereket. Ondertussen zijn de behoeften enorm: meer dan 20 miljoen mensen hebben dringend voedsel, water en medische zorg nodig.

De veiligheid van personeel staat ook onder druk. "In Noord-Jemen, waar de groep Ansar Allah – ook wel de Houthi's – de feitelijke autoriteit heeft, worden hulpverleners soms vastgezet. Je weet nooit wanneer jij of je team gevaar loopt."

Veel internationale organisaties en VN-agentschappen hebben zich daarom teruggetrokken uit Noord-Jemen. ZOA is een van de slechts vijftien organisaties die daar nog steeds actief zijn. Wanneer de gevechten escaleren, moet ZOA projecten soms tijdelijk stopzetten, waardoor mensen zonder levensreddende hulp komen te zitten. "Wat opvalt, is dat de meeste Jemenieten het land niet verlaten, ondanks jaren van conflict", zegt Bereket. "Ze houden van hun land en hebben een enorme kracht om vol te houden. Dat raakt me elke dag weer."

... IN ETHIOPIË

Hoofdstad Addis Abeba laat met mooie gebouwen en brede wegen de groeiende moderne kant van Ethiopië zien. "Maar veel rapporten onderschrijven wat wij al lang in de praktijk zien: dat het leven op het platteland verschrikkelijk moeilijk is", zegt Dawn. "In droge laaglandgebieden en plaatsen die door conflicten zijn getroffen, blijven mensen kampen met watertekorten. Ze hebben moeite om hun levensonderhoud weer op te bouwen en hebben slechts beperkt toegang tot essentiële voorzieningen."

... IN ZUID-SUDAN

Ook Zuid-Sudan is een land van grote tegenstellingen. In het ene gebied staan dorpen jarenlang onder water, in de andere regio valt bijna geen regen. Sommige families vluchten voor gevechten, anderen

Gatwech Riek (22) krijgt bezoek van zijn zusjes in een kliniek in vluchtelingenkamp Nyuenyiel, West-Ethiopië. Hij heeft cholera. ZOA zet alles op alles om de cholera-uitbraak tegen te gaan met schoon drinkwater, goede toiletten en voorlichting over hygiëne.

voor overstromingen of honger. Veel mensen die ooit naar Sudan trokken, keren nu terug door de oorlog die daar nu al drie jaar woedt.

Jitendra ziet elke dag hoe zwaar het is. "Het is nooit één probleem, het zijn er altijd meerdere tegelijk", zegt hij. "Ik zie moeders die vanuit Sudan vijftien tot twintig dagen lopen met een baby op de arm, op zoek naar veiligheid in Zuid-Sudan. Boeren die hun kleine stuk land verliezen door water of droogte. En grote groepen mensen die op de vlucht zijn voor het geweld in Jonglei." De nood is enorm. "We kunnen lang niet iedereen helpen", zegt hij. "Er komen steeds meer mensen bij, maar er is te weinig geld. Dat baart me grote zorgen."

... WAT JIJ NIET ZIET

Veel mensen zien **Ethiopië** nog steeds voor zich met de oude beelden van honger en armoede uit de jaren tachtig, maar de realiteit is heel anders. Ethiopië is een land met een rijk cultureel erfgoed, een snelgroeiende en goed opgeleide bevolking en met enorme veerkracht. Er is ook een misvatting

'Ontheemden zijn niet afhankelijk, maar hebben volop veerkracht en ideeën'

dat ontheemden afhankelijk zijn of niet kunnen bijdragen aan de opbouw van de samenleving. “Die opvatting is gewoon niet waar”, zegt Dawn. “Velen zijn ervaren boeren, ambachtslieden en ondernemers met diepgewortelde kennis die van generatie op generatie is doorgegeven.”

Alleen al het ontvangen van betere zaden maakt het mogelijk dat oogsten verbeteren en gemeenschappen weer vooruit kunnen kijken. En in de regio Gambella hielp ZOA vluchtelingen met een watersysteem dat zij nu zelf professioneel beheren. “Ik heb talloze voorbeelden die laten zien dat ontheemden niet afhankelijk zijn, maar volop veerkracht en ideeën hebben”, vertelt Dawn. “ZOA helpt om hun waardigheid te behouden en zelfstandigheid te herstellen.”

Jitendra ziet hetzelfde in **Zuid-Sudan**. “Sommige mensen denken dat Zuid-Sudanezen door jarenlange tegenspoed zwak zijn”, zegt hij. “Maar ik zie een enorme veerkracht. Dorpen delen voedsel, families delen zaden, en boeren lenen elkaar pootgoed in

moeilijke tijden.” In het Zuid-Sudanese Akon faciliteerde ZOA de bouw van een dijk. De dijk houdt het water tegen, waardoor vrouwen weer groente kunnen verbouwen. “Hard werken geeft voedsel, inkomen en zelfrespect”, zegt Jitendra. Door de dijk ontstond ook een nieuwe vijver waarin jongeren vis vangen die ze verkopen. Het dorp plant nu zelfs fruitbomen, die tegelijk erosie tegengaan. “Eén investering zorgt zo voor drie nieuwe kansen”, geeft Jitendra aan.

Ook vakopleidingen zijn belangrijk. “Ik sprak kort geleden nog een jonge moeder, die bakkerslessen volgt met haar baby op haar rug, vastbesloten om haar kind een ander leven te kunnen geven dan zij heeft. Deze voorbeelden laten zien dat mensen echt willen werken aan hun toekomst. Ze hebben alleen de middelen nodig. Zelfs in de moeilijkste omstandigheden willen ze vooruit. Dat geeft mij hoop.”

In **Jemen** is het Group Cash Transfer-programma van ZOA een belangrijke sleutel voor succes. Groepen gemeenschapsleden bepalen samen wat zij het meest nodig hebben, ontvangen een gezamenlijke pot geld en lossen vervolgens hun grootste problemen zelf op. Dit laat zien dat mensen veel meer kunnen bereiken dan vaak wordt verwacht – als ze maar een kans krijgen. ZOA werkt ook aan drinkwateroplossingen, zoals onderhoud van watersystemen die op zonne-energie werken, zeewaterzuivering en fluoridefilters. “Het noordelijke deel van Jemen ontvangt weinig steun”, zegt Bereket, “terwijl maar liefst 80 procent van de Jemenieten daar woont. Achter de krantenkoppen zijn er markten, dorpen en families die een normaal dagelijks leven proberen te leiden waar niemand naar omkijkt. Het leven is extreem moeilijk, maar met een beetje steun kunnen Jemenieten hun situatie enorm verbeteren. Ik zie mensen vol hoop, klaar om hun eigen toekomst op te bouwen.”

* ZOA en Dorcas werken in Zuid-Sudan intensief samen. Waar in dit artikel ZOA in Zuid-Sudan wordt genoemd, is Dorcas bij betrokken.

Nyariek Pal Duop staat in het maisveld dat ze met andere vluchtelingen onderhoudt. Jaren geleden vluchtte ze vanuit Zuid-Sudan naar Ethiopië. Na vele omzwervingen heeft ze nu een bestaan kunnen opbouwen in het vluchtelingenkamp Jewi. “Naast de maiszaden kreeg ik ook geiten van ZOA. Deze geiten zijn onmisbaar in ons dagelijks leven in het kamp. We kunnen zelf de geitenmelk drinken, maar óók verkopen. Zo zorgen de geiten voor inkomen voor mij en mijn gezin, waarmee we andere basisproducten kunnen betalen. We zijn blij met deze steun in moeilijke tijden.”

Gaza, Iran, Oekraïne... dagelijks zijn oorlogen en rampen in het nieuws. Andere (langdurige) crises met minstens zoveel leed halen maar zelden de voorpagina. Hoe erg is dat? 'Wat niet weet, wat niet deert', toch?

Zo simpel is het niet. Zonder aandacht drogen fondsen én gebeden op. Hulp verslapt en geopolitieke urgentie verdwijnt. Daarom deze noodklok voor slepende vluchtelingen crises die nauwelijks worden belicht in de Nederlandse media.

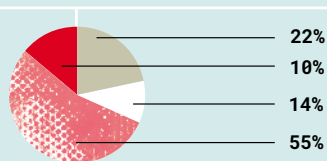
TOP 5 VAN DE VERGETEN LIJST 2026

1. Zuid-Sudan
2. Burkina Faso
3. Somalië
4. DR Congo
5. Jemen

UITGELICHT

ZUID-SUDAN 12 MILJOEN INWONERS

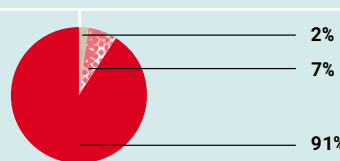
4,3 miljoen mensen op de vlucht, waarvan:

ZOA helpt met onder meer **voedsel, schoon drinkwater en dijkenbouw** tegen overstromingen.

BURKINA FASO 23,5 MILJOEN INWONERS

2,3 miljoen mensen op de vlucht, waarvan:

ZOA helpt met onder andere **voedsel en brandstof** om mee te koken (zie pagina 2).

SOMALIË 19 MILJOEN INWONERS

4,8 miljoen mensen op de vlucht, waarvan:

DR CONGO 109 MILJOEN INWONERS

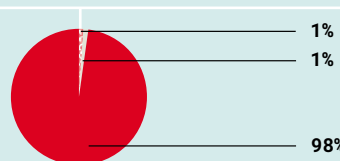
8,6 miljoen mensen op de vlucht, waarvan:

ZOA helpt met onder andere **voedsel en schoon drinkwater**.

JEMEN 41 MILJOEN INWONERS

4,9 miljoen mensen op de vlucht, waarvan:

ZOA helpt met **schoon drinkwater, watersystemen die regenwater opvangen, sanitaire voorzieningen, zaden en gereedschap**.

LEGENDA

- Intern ontheemd door conflict
- Intern ontheemd door natuurrampen
- Gevlucht naar een buurland
- Buitenlandse vluchtelingen in dit land

METHODIEK

De Vergeten Lijst rangschikt de grootste vluchtelingen crises met de minste aandacht in Nederlandse media.

Bronnen:

- Aantallen vluchtelingen en ontheemden op basis van UNHCR-data.
- Media: aantal artikelen over de humanitaire crisis in de Nederlandse media (online geplaatst), gemeten met Meltwater Mediamonitoring.
- Reisadvies Ministerie Buitenlandse Zaken. Landen die niet geheel rood/oranje zijn, krijgen een wegingsfactor 0,5.

Deze gegevens zijn gebaseerd op kalenderjaar 2025.

🔗 Kijk ook op zoa.nl/vergetenlijst

Marianne van Velthuisen (34) organiseert de collecte in Renswoude. Ze nam het stokje twee jaar geleden over en bouwt verder aan een betrokken netwerk van collectanten. "Dit werk helpt mij om in te zien hoe goed wij het hier eigenlijk hebben."

MARIANNE VAN VELTHUIZEN:

'JE DOET HET NIET VOOR JEZELF, MAAR VOOR MENSEN IN NOOD'

"Toen ik gevraagd werd om collecteorganisator te worden, dacht ik: lukt mij dat wel? Maar eigenlijk valt het heel erg mee. Met de begeleiding van ZOA denk ik dat iedereen dit kan."

Hoe ben je collecteorganisator geworden?

"Twee jaar geleden werd ik gevraagd om de ZOA-collecte in Renswoude over te nemen. En dat besloot ik te doen, want ZOA is een mooie stichting om je voor in te zetten. Ik nam een bestaande groep collectanten over en heb hen gevraagd of ze weer wilden lopen. Gelukkig zei bijna iedereen meteen ja."

Wat motiveert je om dit werk te doen?

"Je doet dit natuurlijk niet voor jezelf, maar voor mensen in nood. Vanuit mijn geloof krijg ik een diepe motivatie om er te zijn voor mijn naaste. Bovendien helpt het mij ook om mijn eigen zorgen te

relativeren. Wij hebben het hier zo goed, terwijl veel mensen in een compleet andere situatie leven."

Hoe werf je collectanten?

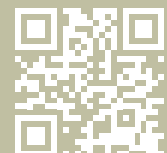
"Dat is ieder jaar een uitdaging, maar via- via werkt het beste. Je spreekt mensen in je eigen netwerk aan en vraagt of ze de roep om collectanten willen delen, bijvoorbeeld via hun WhatsApp-status. Mensen helpen vaak sneller als ze je kennen."

Heb je tips voor (nieuwe) collectanten?

"Leg de lat niet te hoog: begin gewoon met één straat of verdeel het over twee momenten. Met een uurtje van je tijd kun je al veel betekenen. Collecteer bij voorkeur in je eigen wijk, dat voelt vertrouwd en mensen geven vaak makkelijker aan een bekend gezicht. En neem gerust je kinderen mee; dat maakt het niet alleen gezelliger, mensen vinden het ook vaak leuk als er een kind aan de deur staat."

'Met een uurtje van je tijd kun je al veel betekenen voor een ander'

 Wil je weten hoe Marianne de collecte 2026 heeft ervaren? Lees haar verhaal op zoa.nl/collecte-marianne

Onze achterban is betrokken bij mensen in nood! Een kleine greep uit de acties van de afgelopen tijd.

SPONSORACTIE

Thijs draagt 12 maanden een korte broek

Een jaar lang droeg de tienjarige Thijs Post uit Apeldoorn dag in dag uit een korte broek. Met die actie haalde hij maar liefst 568 euro op voor ZOA. "In de winter was het wel koud om in een korte broek naar school te fietsen", vertelt hij. Maar aan opgeven heeft Thijs nooit gedacht. "Ik wilde een uitdaging. Vluchtelingen hebben het ook vaak koud. Zij kunnen niet altijd een lange broek aantrekken als ze dat willen, dus daarom deed ik dat ook niet." Supertof, Thijs!

HUWELIJKSVIERING

Diamanten gift

Theo (87) en Tineke (81) van Barneveld uit Apeldoorn zijn al zestig jaar getrouwd! Dat vierden ze enkele maanden geleden met familie en vrienden, waarbij ze geen cadeaus vroegen maar een gift voor ZOA. Zelf steunen ze namelijk al jaren onze organisatie. Tineke heeft ook jarenlang in Exloo gecollecteerd, hun voormalige woonplaats. De huwelijksgift bedroeg maar liefst 1056 euro. "Het is een druppeltje op de gloeiende plaat, maar alle beetjes helpen voor mensen in nood", zegt Theo. "Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan de mensen in Sudan. Zij maken onvoorstelbaar veel lijden mee." Hartelijk dank!

Wij helpen mee

WARMTE

Ria breit sokken

"Sinds een aantal jaar heb ik veel meer tijd om te breien dan voorheen," vertelt Ria van de Kooij uit Delfgauw. Ze vindt het leuk om sokken te breien en mag die vervolgens neerleggen in Atelier Kleurrijk Vilt in Delft, waar ze haar wol koopt. "Ik brei de sokken ook op aanvraag", legt ze uit. Ria vraagt dan eerst welke kleuren de klant mooi vindt, en met die informatie breit ze een uniek paar sokken. De opbrengst gaat naar ZOA. "Mijn klanten betalen alleen de wol en daarnaast vraag ik om een gift." Zo zitten zowel haar klanten als ZOA er warmpjes bij!

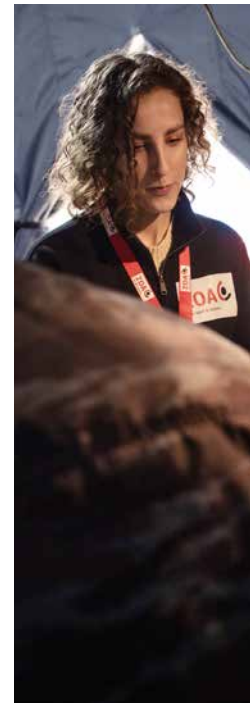
Wil jij ook donaties inzamelen tijdens een feestje? Bestel dan onze donatiebox. Stuur een mailtje naar info@zoa.ngo

Uganda

**KARIWO
LOWATAN
REBECCA (65)**

“Vroeger voerde ik bij veel meisjes besnijdenissen uit. Dat was heel normaal in mijn stam, de Pokot, in Uganda. Nadat mijn man overleed, was het een van de weinige manieren om geld te verdienen en te overleven. Maar door gesprekken met ZOA-medewerkers begon ik te twijfelen. ZOA zet zich ervoor in dat meisjes naar school kunnen gaan en niet op jonge leeftijd trouwen. Het keerpunt kwam toen een meisje tijdens een ceremonie stierf. Ik voelde verdriet en een diepe schuld, en wist dat ik zo niet verder kon. Nu gebruik ik mijn ervaring om meisjes te beschermen en ze aan te moedigen naar school te gaan. Ik spreek me uit tegen deze praktijk en probeer anderen in mijn gemeenschap te overtuigen dat ze ermee moeten stoppen.”

**‘TOEN EEN JONG
MEISJE TIJDENS EEN
CEREMONIE STIERF,
VERANDERDE ALLES
VOOR MIJ’**

ZOA landendirecteur
Haidi Sadik:

'GIFTEN VAN ZOA-DONATEURS ZIJN EEN LIFELINE VOOR OEKRAÏNERS'

Als je geen elektriciteit en water hebt, dan kun je flink onthand zijn. Denk alleen maar eens aan het verwarmen van je huis, een maaltijd koken of zelfs het poetsen van je tanden. Oekraïne lijdt onder de aanhoudende aanvallen op energiecentrales. De trouwe steun van ZOA-donateurs is een opsteker voor de bevolking. Landendirecteur Haidi Sadik: "Jullie giften zijn een *lifeline* voor de mensen in Oekraïne!"

"De afgelopen winter was misschien wel de moeilijkste sinds de grootschalige invasie begon", blikte Haidi terug. "Niet alleen vanwege de kou (soms wel 30 graden onder nul), maar vooral door de intensivering van de Russische aanvallen. De energie-infrastructuur is doelwit, óók in de hoofdstad Kiev." En dat raakt alles, legt Haidi uit: "De verwarming valt uit, waterpompen werken niet meer, en ook als ZOA moeten we dan zoeken naar alternatieve stroomvoorziening om ons werk te kunnen doen." Daarom verleende ZOA in de afgelopen winter óók noodhulp in de hoofdstad Kiev. Haidi: "We deelden warme maaltijden uit aan gezinnen die het moeilijk hadden om de winter door te komen. Ook leverden

we generatoren aan lokale waterbedrijven en boilers aan een instelling voor mensen met een beperking. Daarnaast verstrekten we contant geld voor brandstof aan kwetsbare huishoudens.”

DUBBELE WERKELIJKHEID

Wie door Kiev loopt, ervaart een dubbele werkelijkheid. Restaurants zijn bijvoorbeeld open en kunsttentoonstellingen gaan door. Tegelijkertijd klinkt regelmatig het luchtalarm. Haidi vertelt: “Je telefoon waarschuwt je. Je hebt soms maar een paar seconden om te beslissen: zoek ik een schuilplek of ga ik door met mijn dag?”

Van de 41 medewerkers van het ZOA-team in Oekraïne zijn er 39 Oekraïens. Zij werken in hun eigen gemeenschappen. “Dat motiveert ze enorm om zich in te zetten”, zegt Haidi. Maar deze ZOA-medewerkers leven eveneens met luchtalarmen en stroomuitval. “Ze gaan na hun werk naar huis en hebben slapeloze nachten. Zij zijn zelf dus ook getroffen door de oorlog”, benadrukt Haidi. “Toch zie ik bij onze collega’s een enorme veerkracht en vastberadenheid om te blijven helpen.”

LEVENSDREDDEND HERSTEL

Naast de projecten in Kiev werken Haidi en haar team in de regio’s Chernihiv en Sumy in het noorden

en in Mykolaiv en Kherson in het zuiden. Daar ligt de nadruk op het herstel van huizen. “Als het min twintig is en je dak ligt eraf, dan is snel herstel van je woning van levensbelang”, zegt Haidi. “Ook dát is levensreddende hulp.” Tot dusver zijn in Oekraïne, sinds het uitbreken van de oorlog, circa 4000 huizen met hulp van ZOA gerepareerd.

Haidi bezocht een gezin dat een droneaanval had overleefd in het grensgebied van Chernihiv. De zoon moest bij zichzelf een tourniquet aanleggen nadat hij was geraakt, om te voorkomen dat hij doodbloedde. Het gezin raakte ontheemd en verhuisde naar het zuiden, waar ze met steun van ZOA een nieuw huis konden bouwen. “Dat brengt een gevoel van veiligheid terug. Ze kunnen als gezin weer samen onder één dak wonen en opnieuw beginnen.”

Naast het herstel van huizen ondersteunt ZOA gezinnen met financiële hulp. In landelijke gebieden betekent dit dat boeren bijvoorbeeld vee, veevoer of landbouwmateriaal kunnen kopen. “Het verschilt per regio wat mensen nodig hebben”, vertelt Haidi, “maar het doel is altijd hetzelfde: dat mensen weer een bestaan kunnen opbouwen.”

VASTBERADEN

Nu de temperaturen zijn gestegen, zijn de winterse noden afgenomen. Maar dat betekent niet dat

‘De afgelopen winter was misschien wel de moeilijkste sinds de invasie’

REPORTAGE

**'Oekraïners
zijn vastberaden,
ondanks de angst'**

de problemen zijn verdwenen. Integendeel, verwacht Haidi. "De behoeften blijven groot, maar de steun aan Oekraïne vanuit de wereld brokkelt af. Overheden en andere institutionele donoren geven vooral kortlopende subsidies. De bijdragen van ZOA-donateurs zijn daarom ongelooflijk belangrijk. Dankzij hun steun kunnen we snel en flexibel reageren op urgente situaties. Zonder hen hadden we ons werk niet kunnen voortzetten."

Haidi twijfelt daarom geen moment aan het belang van ZOA's aanwezigheid. "ZOA combineert noodhulp met herstel. We denken niet alleen aan vandaag, maar ook aan hoe mensen weer zelfredzaam worden." Daarbij werkt ZOA nauw samen met Oekraïense partners. Lokale vrijwilligersgroepen en maatschappelijke organisaties zijn vaak als eerste ter plaatse na een aanval. "Wij willen hen ondersteunen, niet vervangen. De wilskracht om zich in te zetten, is er al."

Wat is Haidi het meest bijgebleven van de afgelopen periode? "De vastberadenheid van mensen om met waardigheid te blijven leven. Ondanks de kou. Ondanks de angst. Dat motiveert ons om door te gaan." 🇺🇦

In deze rubriek stellen we 5 vragen aan een ZOA-medewerker in één van de programmalanden. Dit keer **Ilse van der Vlist, ZOA-medewerker in Damascus (Syrië)**. Een land dat diepe armoede kent en veel conflicten. Ilse vluchtte zelf tijdelijk uit Syrië, toen de macht eind 2024 werd overgenomen door de groepering HTS.

'LIEFDE IS ALTIJD HET BESTE ANTWOORD'

1

Waar leef je voor?

"Ik wil graag iets betekenen in een wereld waar ongelijkheid zo zichtbaar aanwezig is. De combinatie van het onrecht dat ik zie en mijn eigen bevoorrechte positie, motiveert mij om te leven met aandacht voor anderen en bij te dragen aan positieve verandering."

2

Wat raakt je?

"Het raakt me dat miljoenen mensen niet in hun basisbehoeften kunnen voorzien en geen kans hebben op een vredig bestaan. Die realiteit maakt me boos en ongemakkelijk: boos omdat ik geloof dat het anders kan; ongemakkelijk omdat ik me realiseer dat ik die pijn en nood van deze mensen misschien wel nooit zal meemaken."

3

Wat geeft je moed?

"De moed die ik ervaar, komt voort uit een diep gevoel van dankbaarheid. Ik leid een leven zonder grote zorgen, een leven vol kansen en de onvoorwaardelijke steun van familie en vrienden. Dat voorrecht zorgt ervoor dat ik mij via ZOA wil inzetten voor mensen die wél dagelijks worstelen met onzekerheid, gevaar en beperkte kansen."

4

Wat was voor jou een bijzondere ontmoeting?

"Ik ervaar veel plezier en geluk in de dagelijkse ontmoetingen en interacties met mijn Syrische collega's. Hun gastvrijheid, warmte en humor verrassen me nog steeds elke dag en getuigen van een veerkracht en moed die ik bij veel Syriërs zie. De oorlog heeft veel verwoest, ook in hun persoonlijke levens; toch is de schoonheid van het land en de cultuur nog steeds duidelijk zichtbaar."

5

Heb je een favoriete Bijbeltekst?

"1 Johannes 4 vers 16: 'God is liefde. Wie in de liefde blijft, blijft in God, en God blijft in hem.' Dit vers herinnert mij eraan dat liefde altijd het beste antwoord is op lijden en gebrokenheid. In liefde is geen angst of oordeel, en liefde verlicht. Het vers moedigt ook aan om liefde uit te dragen naar de mensen om ons heen. Dat hoeft niet groot te zijn. Juist de kleine daden van liefde kunnen van grote betekenis zijn."

Ilse op
bezoek bij
een van de
projecten
op het
platteland
van Syrië.

VERKOOP KLEDING!

ZOA biedt een mooi nieuw concept aan: Draagkracht. Een prachtige manier om binnen je gemeente, met je Bijbelkring of vriendengroep in actie te komen voor mensen in nood. De eerste (kinder) kledingbeurs vond plaats op 13 maart in Oud-Beijerland. Dankzij een enthousiaste organisatie en veel ingeleverde kleding leverde de beurs bijna 500 euro op! Wil je ook op deze manier in actie komen? Ga naar zoa.nl/draagkracht

ZOA voorzitter van DRA

Dit jaar is ZOA voorzitter van een samenwerkingsverband van 14 Nederlandse hulporganisaties, de Dutch Relief Alliance (DRA). Dit is een aanspreekpunt voor de Nederlandse regering voor het verlenen van noodhulp. Gezamenlijk zijn de organisaties verspreid over veel crisisgebieden, ze kunnen daardoor meteen in actie komen bij een ramp. "Het is belangrijk om namens al die organisaties in gesprek te gaan met de politiek", zegt Edwin Visser, programmadirecteur van ZOA. "Mede doordat wij zo'n grote en betrokken achterban hebben, wordt er goed naar ons geluisterd."

ZOA IN CIJFERS

In welke landen bereikten we in 2025 de meeste mensen? Wat deden we daar precies, hoeveel mensen gaven een gift en in welke media sprongen we eruit? Lees het allemaal in ons jaarverslag op zoa.nl/jaarverslag

Zien we jou deze zomer?

Ook deze zomer is ZOA aanwezig op verschillende christelijke evenementen door heel Nederland. In onze stand vol inspiratie zijn er leuke activiteiten en een toffe winactie met mooie prijzen! Scan de QR-code hiernaast voor alle events en data!

📄 Vind op zoa.nl/ evenementen de data van alle evenementen.

€912.830,-

Heb jij enthousiast gecollecteerd voor ZOA? Dat was de moeite waard, want de jaarlijkse ZOA-collecte heeft het voorlopige bedrag van €912.830,- opgeleverd! Houd onze sociale media in de gaten voor de definitieve opbrengst. Hartelijk dank voor jouw inzet!

📄 Vind hier informatie over de DRAAGKRACHT kledingbeurs.

Kees Smits:

'ZOA ZIT IN MIJN HART'

Kees Smits is al sinds de oprichting in 1973 betrokken bij ZOA. Hij is donateur en heeft ZOA ook opgenomen in zijn testament.

Hoe ben je betrokken geraakt bij ZOA?

"Tijdens de burgeroorlog in Vietnam was er in Nederland weinig aandacht en hulp voor slachtoffers in Zuid-Vietnam, maar wel voor die in Noord-Vietnam. Christelijke studenten van de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt besloten tot de oprichting van het Comité Hulpverlening Zuid-Vietnam, wat later Stichting Hulpverlening Zuidoost-Azië (ZOA) werd. Zij zochten kerkelijke verbreding en ik was van het Nationaal Evangelisch Verband. Zo konden we samen een grotere christelijke achterban bereiken en ons inzetten voor de 'vergeten' Zuid-Vietnamese vluchtelingen. Ik ben blij dat ZOA zich nog steeds hard wil maken voor slachtoffers van 'vergeten' oorlogsgebieden."

Waarom heb je een testament opgesteld?

"Ik hoop niet dat het morgen is gebeurd met mij,

Kees en zijn vrouw Wally

maar je weet maar nooit. Dus ik ben al jaren geleden bezig geweest om na te denken over mijn nalatenschap. Op het moment dat je het opstelt, heb je geld – je weet natuurlijk niet hoe dat is als je honderd zou worden. Ik vind dat ik mijn nalatenschap goed moet regelen voor de (klein)kinderen. Maar een deel mag ook gaan naar goede doelen."

Wat vind je zo aansprekend aan ZOA?

"Als ik lees over de nood van vluchtelingen en hoeveel mensen er omkomen bij geweld door rampen en oorlogen, dan is dat écht verschrikkelijk. Ik ben blij dat ZOA er is om naast die mensen te gaan staan. Bovendien is ZOA een professionele en betrouwbare organisatie, waar weinig overheadkosten zijn. De lijntjes zijn kort en het geld komt bij de mensen in nood."

Zijn er praktische tips voor anderen die ook overwegen om aan ZOA na te laten?

"Mijn enige tip is: volg je hart. Dat doe ik ook."

Het verhaal van Kees over de begintijd van ZOA is te lezen op: zoa.nl/kees-smits

Vraag nu ons gratis **erfenisdossier** aan! Met het erfenisdossier van ZOA creëer je overzicht en rust voor jezelf en je nabestaanden in een emotioneel moeilijke periode. Ga naar zoa.nl/nalaten of neem contact op met Caroline Petri, c.petri@zoa.ngo, 06 2917 9808.

'Mijn advies? Volg je hart, dat doe ik ook'

Wat gebeurt er als je leven ineens onherkenbaar wordt? Als je werk verdwijnt, je toekomst wegvalt en je bijna niets meer kunt zien? Kunstenaar, spreker en voormalig ondernemer Jurjen van Houwelingen maakte het mee. Niet in een conflictgebied, al overlappen de vragen die hij tegenkwam met die van mensen in nood: hoe sta je weer op als alles wegvalt? In zijn atelier vol kleurrijke schilderijen vertelt hij over weerbaarheid, geloof en de kracht van kleine stappen.

Kunstenaar Jurjen van Houwelingen:

‘Kleur ontstaat waar donker en licht elkaar raken’

Het atelier van Jurjen van Houwelingen hangt vol kleur. Felle strepen, contrasterende vlakken en abstracte vormen vullen de doeken aan de muur. Sommige schilderijen lijken bijna te bewegen. Opmerkelijk werk voor iemand die nauwelijks kan zien. "Ik kijk eigenlijk door een kokertje", zegt Jurjen. "Ik zie jouw gezicht, maar alles daaromheen valt weg."

Toch maakt hij schilderijen. Veel schilderijen. Dat had hij tien jaar geleden niet gedacht. "Voor mijn herseninfarct was ik ondernemer. Ik had een marketingbedrijf met veel goede doelen als klant, waaronder ZOA. Mijn werk was mijn identiteit." Totdat het ineens ophield.

NIET MEER MEEDOEN

Het infarct maakte Jurjen niet alleen vrijwel blind, ook zijn geheugen raakte beschadigd. "Ik lag ineens in het ziekenhuis en kon eigenlijk niets meer. Ik moest alles opnieuw leren. Koken, koffiezetten, de straat op. Voor iedereen simpele alledaagse dingen, maar voor mij niet meer." Vijf maanden bracht hij door in een revalidatiecentrum. "Je voelt je in zo'n periode echt kapot. Alles waar je trots op was, alles wat je kon, is weg." Steeds vaker kreeg hij het gevoel niet meer echt mee te doen. "Dat zit soms in kleine dingen," vertelt hij. "Je bent met vrienden een weekend weg en zij gaan nog gezellig door. Maar jij moet naar bed omdat je de prikkels niet meer aankunt. Dan voel je ineens: ik hoor er niet meer bij." Het zijn momenten waarop hij zich bijna onzichtbaar voelde.

EEN ONVERWACHTE NIEUWE WEG

Omdat zijn oude werk niet meer lukte, moest Jurjen op zoek naar iets anders. "Mijn familie zei: ga eens kijken bij een atelier voor mensen met een beperking. Daar ben ik uiteindelijk gaan schilderen." Met tegenzin, want hij kon zijn beperking maar moeilijk accepteren. Toch begon hij met strepen op het doek te zetten, en langzaam ontstond er iets nieuws. "Ik schilder veel met contrasten. Donker tegen licht. Felle kleuren. Dat kan ik nog goed zien." Om zijn schilderijen goed te bekijken, gebruikt hij soms de camera van zijn telefoon. "Dan zie ik het geheel beter. Maar een groot deel zit ook in mijn verbeelding. Ik weet eigenlijk best goed wat ik aan het doen ben." Inmiddels hangt zijn atelier vol met schilderijen. Ze vinden steeds meer hun weg naar liefhebbers – vaak na het horen van zijn bijzondere verhaal.

STOP MET DE WAAROMVRAAG

Als gevierd spreker belandde Jurjen in 2014 op het podium van de EO-Jongerendag. Maar bijzonder is: na zijn herseninfarct stond hij er in 2024 wéér - met een nieuw verhaal over veerkracht. Zijn belangrijkste inzicht – dat hij inmiddels ook in kerken, op scholen en bedrijven uitdraagt – is verrassend eenvoudig: "Je moet wegblijven bij de waaromvraag." Hij glimlacht. "Waarom overkomt mij dit? Waarom doet God niets? Mensen kunnen daar lang in blijven hangen. Maar je krijgt geen antwoord op die vragen." Wat hem wél hielp, was een andere vraag: "Wat nu?" Hij zegt het langzaam, alsof hij deze woorden wil laten landen. "Oké, dit is de situatie. Dit is de werkelijkheid. Wat is mijn volgende stap?"

'Herstel bestaat uit kleine stapjes die je bijna niet ziet'

INTERVIEW

'Het belangrijkste is om mensen weer hoop te geven, te laten zien wat nog wél mogelijk is'

Dat klinkt eenvoudig, maar kun je dat wel zeggen tegen bijvoorbeeld mensen die alles zijn kwijtgeraakt door een oorlog of ramp? "Het leven is ontzettend breekbaar. Daarom is het zo goed dat een organisatie als ZOA niet blijft hangen in wat er verloren is. Het belangrijkste is om mensen weer hoop te geven en te laten zien wat nog wél mogelijk is", geeft Jurjen aan.

Tegelijk is hij eerlijk over hoe hij naar de wereld kijkt. "Als ik het ene conflict na het andere zie, kan me dat best murw maken", zegt hij. "Ik kan maar een beperkte hoeveelheid ellende aan." Het maakt dat veel nood ver wegblijft. "Het voelt vaak als een ver-van-mijn-bed-show", zegt hij. Juist daarom vindt hij het belangrijk dat er mensen zijn die wél blijven kijken. Die zich niet afwenden, maar bewogen blijven – ook als de aandacht van anderen wegzakt.

DE KRACHT VAN KLEINE STAPPEN

Een tweede inzicht kreeg hij tijdens zijn herstel. "Vroeger dacht ik altijd groot, groter, grootst. Ik organiseerde marketingevents met honderd mensen. Dan dacht ik meteen: de volgende keer moeten het er tweehonderd zijn." Na zijn infarct ging dat niet meer zo makkelijk. Zijn zwager hielp hem dat inzien met een eenvoudig experiment. Hij legde een vel papier op de grond. 'Ga erop staan', zei hij. 'Voel je het verschil?' Nee, moest Jurjen bekenen. Nog een vel. Nog steeds niets. Na twintig vellen begon Jurjen een verwaarloosbaar hoogteverschil te voelen. Pas met een heel pak van 500 vel ontstond er een

treetje. "Toen zei mijn zwager: 'Zo werkt herstel. Je voelt die kleine stapjes bijna niet. Maar als je genoeg stapelt, ontstaat er iets groots.'" Een herkenbaar patroon: ook vooruitgang in het werk van ZOA gaat niet altijd gepaard met grote doorbraken, maar laat zich zien in geduldige, kleine stappen die nauwelijks zichtbaar zijn. Jurjen knikt. "Dat is precies wat er bij mij gebeurd is. Dag voor dag voel je het niet. Maar terugkijkend naar tien jaar geleden is het verschil enorm."

GELIEFD

Misschien wel de grootste strijd speelde zich af in zijn eigen gedachten. "In het begin dacht ik: ik heb niks meer te bieden. Ik ben stuk." Langzaam groeide er een andere overtuiging. "Ik moest ontdekken dat ik geliefd ben." Hij legt even zijn hand op het tafelblad. "Ik geloof dat God van mij houdt. Daardoor weet ik dat ik er mag zijn. Ik stond soms voor de spiegel en zei letterlijk: ik hou van mezelf, ik hou van mezelf, ik hou van mezelf. Het moest weer in mijn hoofd landen. Nu geloof ik dat ik zielsveel van mezelf mag houden."

In zijn schilderijen probeert Jurjen iets van die ervaring zichtbaar te maken. Hij wijst naar een doek met een donkere helft en een lichte. Tussen die twee lopen dunne, kleurrijke lijnen. "Het leven heeft een donkere en een lichte kant", zegt hij. "Juist op het snijvlak wordt het interessant." De kleur die bij die botsing van het doek afspat, ziet hij ook terug in het werk van ZOA: "Daar ontstaat iets nieuws." 🌈

'Ik geloof dat God van mij houdt. Daardoor weet ik dat ik ertoe doe'

Jurjen van Houwelingen (1981) uit Amsterdam is kunstenaar, spreker en auteur. Hij schreef het boek *Als je het even niet meer ziet*. Dat gaat over veerkracht, geloof en omgaan met tegenslag.

Ethiopië

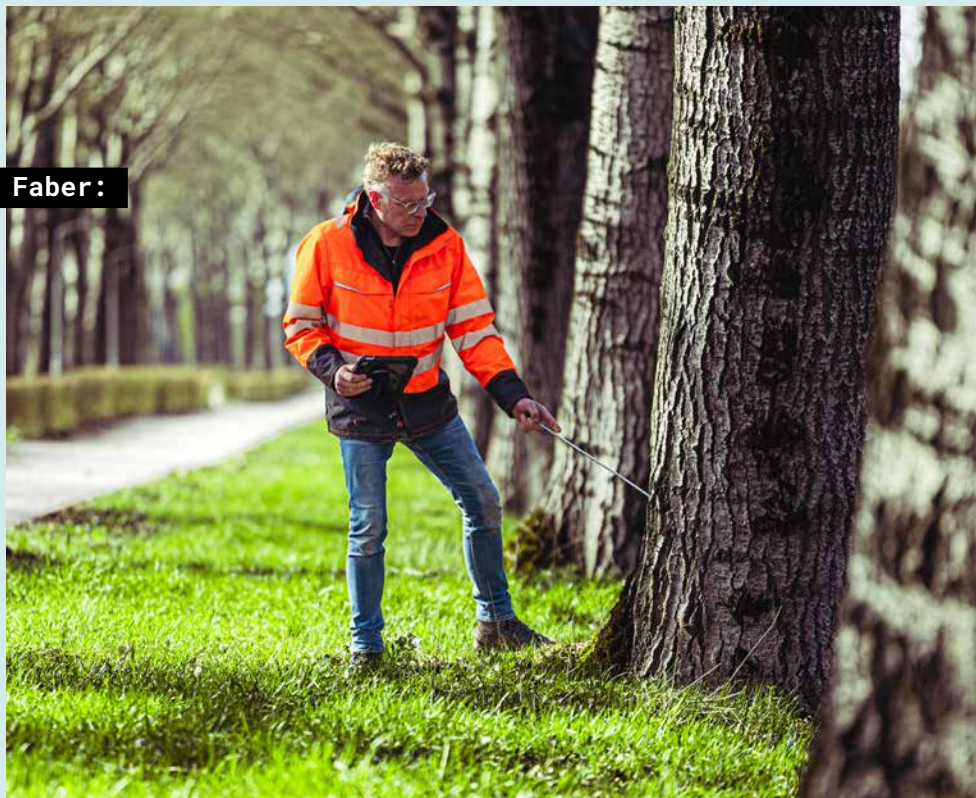
**GATBEL
MAJAK (65)**

"Ik begon ooit met slechts twee koeien, maar dankzij het vaccinatieprogramma van ZOA is mijn kudde gegroeid tot meer dan twintig koeien. Met lokale materialen bouw ik eenvoudige stallen om ze 's nachts en in het regenseizoen te beschermen. Thuis houd ik hun leefomgeving schoon en let ik goed op tekenen van ziekte. Als een dier ziek lijkt, neem ik direct contact op met de veearts voor behandeling. Terwijl ze grazen, blijf ik in de buurt om ze te beschermen tegen roofdieren. Zo zorg ik elke dag voor mijn koeien en het levensonderhoud van mijn familie."

**'IK BEGON MET
TWEK KOEIEK,
NU HEB IK ER
TWINTIG'**

ZOA Business Member Tom Faber:

'IK WIL BIJDRAGEN AAN EEN GEZONDE LEEFOMGEVING'

'ZOA is een christelijke organisatie die dicht bij de mensen staat'

Als boomadviseur ziet Tom Faber hoe belangrijk een gezonde leefomgeving is voor mens en dier. Daarom steunt hij als ZOA Business Member het bomenproject in Gambella (Ethiopië), waar in het bos Bonga 500 hectare bomen geplant worden.

Het zogenoemde Bonga-project sluit naadloos aan bij zijn werk én zijn hart. "Het project zorgt voor een gezond landschap en biedt gezinnen inkomen en een duurzaam perspectief. Dat spreekt mij sterk aan."

ZEGEN EN GEZONDHEID

Tom, eigenaar van Faber Boom en Landschap in Sleeuwijk, is

ruim een jaar zelfstandig ondernemer. "Mooi werk, waarin ik veel zegen ervaar en de mogelijkheid heb om impact te maken." Vanuit zijn christelijk geloof voelt Tom zich geroepen om naar kwetsbare mensen in nood om te zien en bij te dragen aan een gezonde leefomgeving, juist daar waar de situatie heel schrijnend is.

"Mijn keuze om Business Member te worden, sluit daar direct bij aan: doen wat je kunt op de plek waar het verschil het grootst zal zijn." Over zijn keuze voor ZOA hoefde hij niet lang na te denken: "Het is een christelijke organisatie die dicht bij de mensen staat, met concrete projecten die zowel de natuur herstellen als gemeenschappen toekomst geven."

ECOLOGISCH HERSTEL

Het Bonga-bos in Gambella (Ethiopië) is zwaar aangetast door landbouwwitbreiding, illegale houtkap en klimaatverandering. De 350.000 vluchtelingen (uit onder meer Zuid-Sudan) en de lokale inwoners gebruiken bomen als brandhout. Daardoor is er

NETWERKEN EN ZORG DRAGEN

Een sfeervolle avond, een prachtig gedekte tafel, gesprekken en inzichten die inspireren: dat is **Aan Tafel!**. Een plek waar christelijke ondernemers samenkomen om stil te staan bij wat er écht toe doet in het leven.

In een kleine setting ontmoet je ondernemers die net als jij zoeken naar een manier om hun geloof en leiderschap handen en voeten te geven. Je geniet van een heerlijke culinaire ervaring, maar het zijn de gesprekken die je voeden. Het gaat om actuele thema's als rentmeesterschap en zorg dragen voor mensen. Ook zal er een spreker zijn die hierover vertelt.

Wil je aansluiten of zelf dit evenement in jouw omgeving organiseren? Ga naar zoa.nl/aan-tafel of scan de QR-code.

Bonga project

Over het Bonga-project is een mooie impressie verschenen. Ga naar zoa.nl/bonga-project-ethiopie en bekijk 'm nu!

Wil je ook als Business Member impact maken? Neem dan contact op met Thijs Vonkeman, manager zakelijke relaties bij ZOA: 06 21 359344, t.vonkeman@zoa.ngo. Hij staat je graag te woord.

veel ontbossing. Sinds 2019 werkt ZOA aan het herstel van dit ecosysteem door 500 hectare te beplanten. Daarnaast ondersteunt ZOA gezinnen met nieuwe manieren om inkomsten te genereren. Zoals fruitaailingen, bijenteelt en kwekerijen. "Ik vind het heel inspirerend hoe natuurherstel hand in hand gaat met het helpen van mensen die alles zijn kwijtgeraakt en de lokale gemeenschap eromheen", aldus Tom. "We hoeven niet te wachten tot overheden stappen zetten: ieder van ons kan nu al een verschil maken. Door kansen, kennis of middelen te delen, ontstaat echte verandering. Ik ben blij om als Business Member mijn steentje te kunnen bijdragen!" 🍷

Hoe ziet het werk van ZOA er in de praktijk uit? Waarom zou je ZOA steunen en hoe blijf je bewogen? In de podcastserie *Retour Rampgebied* gaat gastheer en ZOA-medewerker KlaasJan Baas in gesprek met collega's. Zij vertellen over hun reizen naar rampgebieden waar ze voor ZOA werken. En moeilijke vragen gaan ze niet uit de weg.

Van crisis naar hoop

INSPIRERENDE VERHALEN UIT RAMPGEBIEDEN

In acht afleveringen neemt KlaasJan Baas de luisteraar in *Retour Rampgebied* mee naar de landen waar ZOA werkt. Collega's worden geïnterviewd over wat ze daar zien en doen. Hoe is het om in crisisgebieden te werken of deze te bezoeken? En hoe kunnen we samen een verschil maken voor mensen in nood?

ONDERSTEUNING IN JEMEN

Zo spreekt KlaasJan bijvoorbeeld met Elly Urban, Hoofd Programma's bij ZOA. Zij bezocht Jemen, waar de humanitaire situatie door het aanhoudende conflict steeds verder verslechtert. Ze vertelt over onze collega's die in Jemen noodhulp geven en hoe ze dat combineren met structurele ondersteuning via water- en landbouwprojecten.

VERWOESTING EN HOOP IN SUDAN

Een andere gast is Edwin Visser, programmadirecteur bij ZOA. Edwin zag tijdens zijn recente bezoek aan de hoofdstad Khartoum in Sudan enorme verwoesting, maar ook veerkracht en hoop bij de mensen in die stad. Edwin deelt tijdens deze aflevering zijn bijzondere ervaringen en laat horen hoe er hoop kan zijn, zelfs te midden van de chaos. 🌍

MEER INSPIRATIE?

De serie *Retour Rampgebied* is onderdeel van het podcastkanaal van ZOA: In gesprek met... KlaasJan gaat in gesprek met bekende en minder bekende Nederlanders die zich betrokken voelen bij noodhulp en wederopbouw. Waarom is er zoveel nood en lijden? En wat kunnen wij daaraan doen? Samen verkennen ze de soms lastige vragen rond hulpverlening, geloof en verantwoordelijkheid. Ga naar zoa.nl/zoa-de-podcast

📺 Laat je inspireren door open gesprekken, persoonlijke verhalen en nieuwe perspectieven. Luister naar *Retour Rampgebied*. Scan de QR-code:

Oekraïne

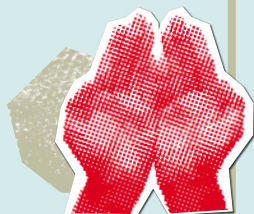
ALEXANDRA (10)

“Toen mijn vader ging vechten, raakte hij vermist. Nu moet mijn moeder in haar eentje voor mijn oma, mijn zusje en mij zorgen. Ons dorp ligt op 12 kilometer van de Russische grens. Het was erg onveilig. Daarom zijn we gevlucht. Van ZOA kregen we geld en daarmee hebben we kippen en een bosmaaier gekocht, zodat de kippen kunnen lopen op het gras. De eieren kunnen we zelf opeten, maar ook verkopen. Het huisje waar we nu in verblijven, is een beetje stuk. Gelukkig kunnen we met hulp van ZOA ons huisje weer maken, zodat we droog kunnen zitten.”

‘MIJN VADER IS VERMIST DOOR DE OORLOG EN WE MOESTEN VLUCHTEN’

BID JE MEE?

Gebed verbindt in tijden van crisis. Nu oorlogsgeweld voortduurt en wanhoop zich van veel mensen meester maakt, willen we naast mensen in noodsituaties staan. We willen hen niet vergeten, maar bemoedigen en hoop bieden. Deze keer een gebed uit en voor Myanmar.

**Als mijn volk zich verootmoedigt
Zichzelf verootmoedigt en bidt
Als zij Mijn aangezicht zoeken en zich
verootmoedigen
Zich afkeren van hun verkeerde wegen
Dan zal Ik vanuit de hemel
horen en hun zonden vergeven
Ik zal vanuit de hemel horen
en hun land herstellen.**

**Heer, genees ons land
Vader, genees ons land
Hoor onze roep en breng
ons volk terug tot U
Heer, genees ons land
Hoor ons, o Heer, en genees ons land.**

**Vergeef onze zonden
en herstel ons gebroken land
Heer, wij buigen onze knieën,
wij verootmoedigen ons
Verootmoedigen ons en bidden
Heer, wij zoeken Uw aangezicht en
verootmoedigen ons
We keren ons af van onze verkeerde wegen.**

**Vader, in Uw barmhartigheid,
vergeef onze zonden
Vader, in Uw barmhartigheid,
kom en genees ons land
Heer, genees ons land
Vader, genees ons land
Hoor onze roep en herstel
ons gebroken land.**

Dit is de vertaalde versie van het lied 'If My People Will Humble Themselves'. De tekst van dit lied is gebaseerd op 2 Kronieken 7:14.

[] "De tekst van dit lied zingen we als gebed vaak in de kerk, wat zeer toepasselijk is voor Myanmar", zegt onze landendirecteur in Myanmar, Paul Roelofsen. Myanmar is een land waar conflicten, geweld, armoede en natuurrampen voor heel veel leed zorgen. ZOA verleent hier al jaren hulp. Lees meer op zoa.nl/myanmar.

COLOFON

ToeVLUCHT is een magazine van ZOA.
Oplage 45.000
ISSN 1871-0727
KvK 41009723

CONTACT

Sleutelbloemstraat 45
Postbus 4130
7320 AC Apeldoorn
T 055 3663 339
I zoa.nl
E info@zoa.ngo

REKENINGNUMMER

NL87 ABNA 0105364371

REDACTIE

Angenies Baar, KlaasJan Baas, Anneke Bolt, Monique Boom (eindredactie), Henrieke Buit (hoofdreductie), Leonieke Dekker, Lieuwe Siebe de Jong (beeldredactie), Hanna Mellema, Engeline Keizer, Thirza Willemsen

FOTOGRAFIE

Henrieke van Assen, Nataliia Bohdan, Fredrick Echeku, Else Lotte Faasse, Elisabeth Ismail, Lieuwe Siebe de Jong, Engeline Keizer, Jonneke Oskam, Hanno de Vries, Bert Vonk, Thirza Willemsen

VORMGEVING

TinekeWerk
tinekewerkt.nl

DRUK

Drukkerij De Bunschoter
debunschoter.nl

Dit magazine is op FSC mixed papier afgedrukt. De duurzame verpakking is van suikerrietfolie.

©ZOA staat positief tegenover het kopiëren of vermenigvuldigen van artikelen, mits met bronvermelding. Graag ontvangen wij een bewijsexemplaar. Adressenbestanden van ZOA worden niet uitgeleend of doorverkocht.

ZOA
van noodhulp
naar wederopbouw

Hoi!

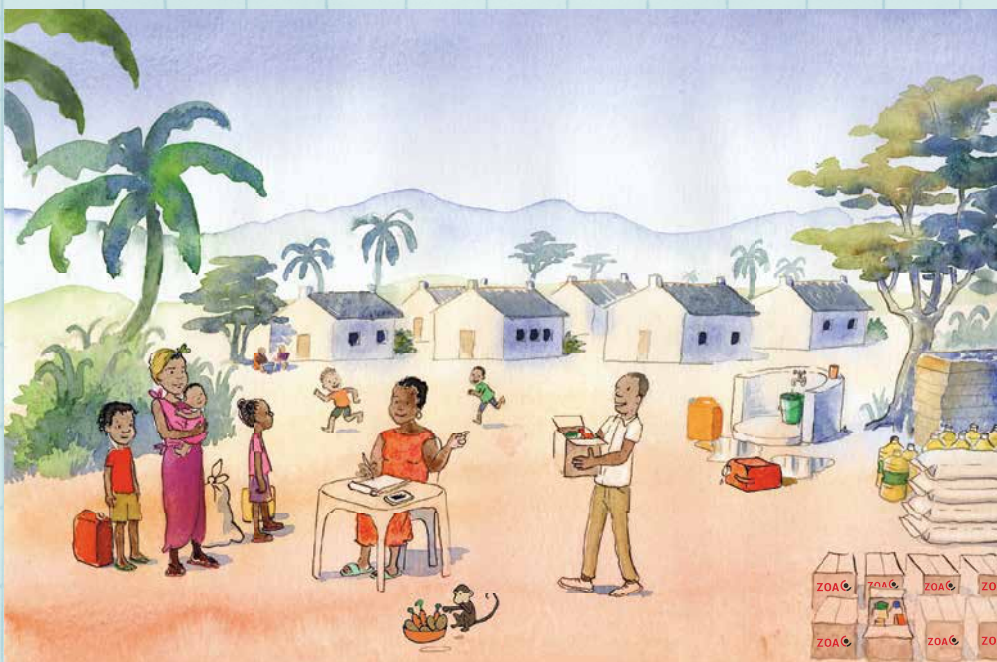
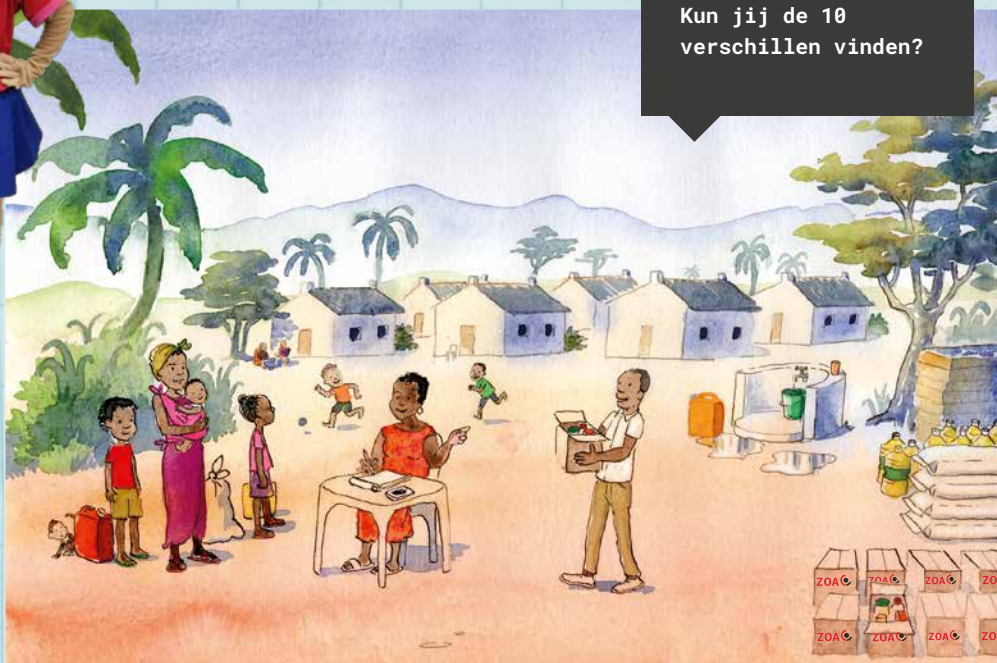
IK ZIE, IK ZIE, WAT JIJ NIET ZIET

Daar zijn we weer. En leuk dat jij er ook weer bent! Ken jij het spelletje 'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet'? Daar gaat het over in dit nummer!

Soms vergeten we dingen of mensen, omdat we ze niet zien. Zo kunnen we vergeten dat mensen in andere landen honger hebben, omdat we ze niet zien.

ZOA ziet en helpt deze mensen, bijvoorbeeld in Jemen. Samen met de mensen daar zorgen we ervoor dat kinderen schoon drinkwater krijgen, zodat ze minder snel ziek worden. In Zuid-Sudan geven we vluchtelingen eten. En we helpen nog veel meer mensen in nood in allerlei verschillende landen. Dat doen we, omdat we het belangrijk vinden dat mensen in nood gezien worden én niet vergeten!

Deze twee plaatjes lijken hetzelfde maar zijn het niet. Kun jij de 10 verschillen vinden?

Heb je de 10 verschillen gevonden? Mail dan de oplossing met je naam en adres naar info@zoa.ngo Onder de inzenders verloten we een mooie prijs!

GERAAKT EN VERGETEN

De Vergeten Lijst '26

Athieng en haar gezin werden geraakt door een zware overstroming in Zuid-Sudan. Toen werden ze vergeten. Zuid-Sudan staat bovenaan onze Vergeten Lijst: landen met rampen en conflicten waar je nauwelijks over hoort. **Met jouw gift helpen we mensen als Athieng met schoon drinkwater, voedsel en een veilige plek.**

**HELP MENSEN IN VERGETEN
CRISISGEBIEDEN OP
[ZOA.NL/GERAAKT](https://zoa.nl/geraakt)**

